ᲡᲐᲕᲐᲰᲠᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ **TRADING POLICY**

2020.

```
80%
            [Jeffrey Sachs 2015].
                       2008
                                                            (-22%)
                                                                                 (-9%)
                    20
                   (14%)
                                                        2004\quad .
                                                                             10
                            2010 .
                                                (22\%)
                                 51%
                                                                              2014 .,
                                                        41%,
                                18,0
           19,00
2005
                                                            1995 .
                                                                              5,17
                     - 10,51
                              [World trade report 2015].
                                                        20
 2009 .
                                                             12,0%,
2,0%;
       2010 .
                          2014 .
4,0%
       2,5% [International Trade Statistics 2015; Key Statistics and Trends in International
Trade 2015].
```

2016 128 1994 . 162 [Hocking, B. 1999]. » [2003]. . 2004].);) [2011].

45 2013 2014 [Ukraine Trade Policy Review (Report By Ukraine) 2016]. 3 [Ukraine Trade Policy Review (Report By The Secretariat) 2016]. 2003], « 1991], « » [2002], » [22.12.199822.12.1998 .,« , [Ukraine Trade Policy Review (Report By Ukraine) 2016]. 2008 2011 . 2012 .

```
2014 .
2014 .
         . 21
            , 27
                  98%
              22
                        2014 ., 16
                                            2014 .
                                      1678 01.01.2016 .
                                               01.01.2016 .,
                        2017].
                [
                                          1
                         ).
                                                                       2000
                                              , 43
                                                               3
(IV V
      IV «
```

```
17 «
                                                    ;
IV
                  10
                                                  374/2014
                         2014
2014-2015 .
                                                    94,7%
                                                           . .)
82,2%
                                               83,4%
                                          19.09.2013 ..
1%
                                                            584 [
      2014].
       .
-1357
                          13%
                                                   (
                                                                   ),
```

[2008].						01.01.2016		
1.					, 01.01.2016 . 4,9%,						01.0	1.2010	
	1-24		8	3,3%		1,570	•	2	25-97			•	
			(),						1.	
					,				01.01.2016 .				
		, %	0	0,1 -	5,1 - 10	10,1 - 15	15,1 - 20	20,1		25			
		, .	3961	2915	2406	765	296	5	1	10	105	10463	
		, %	37,86	27,9	23	7,3	2,8	0,0	05 0),1	1	100	
	, %		-	3,9	8,9	13,2	19,9	25	5 2	18	-	-	
	: 50%.					<u> </u>			I				
. 3070.			1	- 24:	50 % (0,3%				
				5 - 97:	25 % (0,1%			0/0	25%)				
, %						4,9							
; 2008;				08;	[2016].					2008;			
1996	2016					2.						2	
						19	996-20	16 .					
											- ~		
1996	1997	1998	1999	2000	200	1 200	2 200	03 2	2004	2005	2005 (.) 15.05.2008	2008	
6,7%	11,5%	12,7%	11,0%	10,2%	10,6	% 10,7	% 10,	5% 1	0,9%	10,9%	5,0%	4,9%	
		·	2008	;		[2016].					200)8;	

```
10
                                                                                 XXIV
      1994 [
                                        1994].
                                                                              10
            01.01.2016 .
                                                                        38%
                                2016 .
                         62%
                                                                      [
                                       2016].
         5,3%,
) - 12,2%
                             - 4,5%,
                                                                     01-24 (
                     9,2%
                                                          1,5 - 14
                                 3.
                                                                                     3
                           4,5
                                                 2,4
                                                          0,5
                                                                     0,3
                                                                              0,05
                                      5,3
                  01
                           9,2
                                                                              0,2
                                      12,2
                                                 6,8
                                                          0,6
                                                                     1,3
  24
              I-IV)
                  25
                           3,7
                                      4,2
                                                 1,1
                                                          0,5
                                                                     0,0
                                                                              0,0
  97
         V -XXI)
                                 [
2008; World Tariff Profiles 2015].
2008;
```

```
2015
                                                      (
                     23
                                    1 «
                                                              EUR1
                                                                                    )
                                                                        (
  1013,
                                  24.12.2014 .,
                                               2014].
                                                                                 [
(
                                              20.02.2016 . 35
                                  ,
2016].
                                                                               1960-
                                                                           [Anderson
,
1979].
                                                       1.1 [
                                                                    2012]:
                                                                    1.1
                                           ).
                                 1.2:
```

· 1996 -2015 .

,

, (. 4).

I - XXI) 4365,4 20,5 5136,4 5289,8 12,7 17,7 4513,5 28,3 5235,6 24,4 8542,7 11834,2 15631,3 28,9 20557,0 38,3 22425,3 54,40 28282,5 65,40 72,70 36135,1

"ეკონომისტი", *"Ekonomisti*" №2, 2017

2008	46997,9	19020507	188110	97,70
				•
2009	24892,0	17013493	121552	61,90
2010	32153,1	16946307	141209	79,60
2011	43722,9	18319753	169334	111,00
2012	43237,7	17262975	182592	121,40
2013	43805,1	17970797	188350	108,56
2014	38072,0	18498059	135472	98,90
2015	28345,4	25897283	123279,52	55,27
	:	[·	

: 2015; UNCTADstat 2015].

, 1999 -

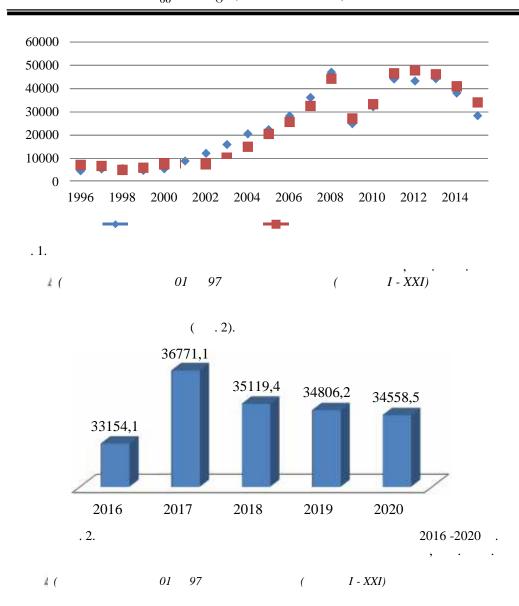
2015 .:

, -, (. 5).

(...,.

0 -7,0691 0,723 0,199 2 3 0,705 R2 0,9287 R 0,9637 F . 69,4176 . (0,05) 3,01

65

-.

· ,

,

1. . - 660 . 2. 2003 . // 16 . - 2003. - 18, 19-20, 21-22. -. 144. 3. . . 2004. 4. . . 2012 1 (5). 2 - 157 - 166. . . 2012. 5. // . – 1 (44). – . 94 –99. 6. 2015 []. – : http://www.ukrstat.gov.ua/ 7. : 20.09.2001 . 2728-III // . - 2002. - 5. - . 29. 8.) 23 2014 . 1013// . -2014. - 100. - . 90. 9. 16.04.1991 . 959-XII // . - 1991. - 29. - . 377. 10. 19 2013 . . - 2014. - 20-21. - c. 1677 - c. 740. // 11. 2008 ., 250-VI / / 10 . - 2008. - 23. - . 213. 12. . . 2011. 13. . . 2016. []/ // .: . . (.) 23. - 1. - . 88-97. 14. [: http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-association.

- Fund 1962.
 17. Hocking, B. 1999, "Introduction: Trade politics: environments, agendas and process" in Trade Politics: International, Domestic and Regional Perspectives" edited by Brian Hocking and Steven MC Guire, Routledge, London and New Yourk, pp. 1-20.

Suggestions for an International Economic Policy, New York: The Twentieth Century

- 18. International Trade Statistics 2015 []. https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf
- 19. Jeffrey Sachs 2015. The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time. Edition «Penguin Books», New Yourk.
- 20. Key Statistics and Trends in International Trade 2015 []. :http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/ditctab2015d1_en.pdf
- 21. Ukraine Trade Policy Review 2016 [] // WTO (Report By Ukraine).

 2016. : https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/tp_rep_e.htm.
- 22. Ukraine Trade Policy Review 2016 [] // WTO (Report By The Secretariat). 2016. : https://www.wto.org/english/tratop_e/tpr_e/tp_rep_e.htm.
- 23. UNCTADstat 2015 [Electronic resource]. Mode of access: http://unctadstat.unctad.org/EN/.
- 24. World Tariff Profiles 2015 []. : https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tariff_profiles15_e.pdf
- 25. World trade report 2015 []. https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep_e/anrep15_e.pdf

Olha Yatsenko

Doctor of Economics, professor of international trade department of Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman. (Kyiv, Ukraine)

TRADE POLICY AS AN INSTRUMENT OF ECONOMIC DEVELOPMENT EXTENDED Expanded Summary

Permanent and dynamic global processes transform the world economy into a constant medium with a constant interaction of national economies, where the main trend is the liberalization of the international trade relations. It is defined that trade is an important factor of economic development and helps to overcome poverty problems in many countries of the world, but over the past twenty years trade has undergone a number of changes, the main ones are: price volatility, financial crisis, digitalization and intellectualization of economic

development, further institutionalization of the world economy and an increase in the number of subjects of international economic activity, significant price fluctuations in commodity markets, the growing importance of trade in services. The study emphasizes that the trade policy plays the leading role as an instrument for the economic development of the country through effective multilateral and bilateral negotiations, implementation, revision, protection and restoration of trade laws, institutions, trade practices, as it relates to international exchange and turnover of goods, services, capital, technology, and people. The study devotes much attention to Ukraine, as the country has such an urgent problem as the increase in the effectiveness of trade policy, the expansion of the list of trade partners and geographical diversification due to political problems and the internal economic crisis: the annexation of a certain territory and armed conflict in the east of the country. The paper investigates the features and mechanisms for achieving the potential of the free trade zone of Ukraine with the EU. It is shown that at the present stage cooperation between Ukraine and the European Union is characterized with a high level of political and economic dialogue and integration into the free trade zone of goods. It is emphasized that modern trade and economic relations have a wide range of forms and methods of implementation. The gravity model is the most common method for assessing the effectiveness of bilateral trade flows, the economic effects of the free trade zone and the possible consequences of deepening integration cooperation. The methodological tools of the gravity model allowed to predict the volume of bilateral trade for subsequent years. During the research, the forecast of quantitative indicators of foreign trade turnover between the countries was developed up to the year 2020.

> ოლგა იაცენკო ვ. გეტმანის სახელობის კიევის ეროვნული უნივერსიტეტი ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი (კიევი, უკრაინა)

ᲡᲐᲕᲐᲰᲠᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ, ᲠᲝᲒᲝᲠᲪ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲘᲜᲡᲢᲠᲣᲛᲔᲜᲢᲘ ვრცელი რეზიუმე

პერმანენტულ და დინამიურ გლობალურ პროცესებს, მსოფლიო ეკონომიკა გადაყავთ ეროვნული ეკონომიკების მუდმივი ურთიერთქმედების სფეროში, სადაც მთავარ ტრენდად გამოდის საერთაშორისო სავაჭრო ურთიერთობების ლიბერალიზაცია. განსაზღვრულია, რომ ვაჭრობა წარმოადგენს ეკონომიკური განვითარების და მსოფლიო უმეტესობა ქვეყნებში სიღარიბის პრობლემის დაძლევის მნიშვნელოვან ფაქტორს, მაგრამ ბოლო 20 წლის განმავლობაში მან განიცადა რიგი ცვლილება, რომელთაგან ძირეულს წარმოადგენს: ფასების მერყეობა, ფინანსური კრიზისი, ეკონომიკური განვითარების ინტელექტუალიზაცია, მსოფლიო ეკონომიკის შემდგომი ინსტიტუციონალიზაცია, საერთაშორისო ეკონომიკური საქმიანობის სუბიექტების რიცხვის ზრდა, ნედლეულის სასაქონლო ბაზრებზე ფასების მნიშვნელოვანი მერყეობა, მომსახურების ვაჭრობის ზრდადი მნიშვნელობა.

კვლევაში აქცენტი კეთდება იმაზე, რომ სავაჭრო პოლიტიკას წამყვანი როლი ენიჭება ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების ინსტრუმენტის სახით, ეფექტური მრავალმხრივი და ორმხრივი მოლაპარაკებები, იმპლემენტაციის, გადახედვის, სავაჭრო კანონების დაცვისა და აღდგენის, ინსტიტუტების, სავაჭრო პრაქტიკის შემოღების მეშვეობით, რადგანაც იგი ეხება საქონლის, მომსახურების, კაპიტალის, ტექნოლოგიის, ადამიანების საერთაშორისო გაცვლასა და ბრუნვას.

მნიშვნელოვანი ყურადღება კვლევაში ეთმობა უკრაინას, რადგანაც ქვეყნისთვის აქტუალურ პრობლემად გამოდის სავაჭრო პოლიტიკის ეფექტიანობის გაზრდა, სავაჭრო პარტნიორების წრის გაფართოება, პოლიტიკურ პრობლემებთან და შიდა ეკონომიკურ კრიზისთან დაკავშირებული გეოგრაფიული დიგერსიფიკაცია: გარკვეული ტერიტორიების ანექსია და შეიარაღებული კონფლიქტი ქვეყნის აღმოსავლეთით. ნაშრომში გამოკვლეულია უკრაინაში თავისუფალი ვაჭრობის ზონის თავისებურებები და პოტენციალის რეალიზაციის შექანიზშები ევროკავშირთან. დემონსტრირებულია, რომ თანამედროვე ეტაპზე უკრაინასა და ევროკავშირს შორის თანამშრომლობა ხასიათდება, საქონლით თავისუფალი გაჭრობის ზონაში, პოლიტიკურ-ეკონომიკური დიალოგის მაღალი დონით და ინტეგრაციით. ხაზგასმულია, რომ თანამედროვე სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობებს გააჩნიათ განხორციელების ფორმებისა და მეთოდების ფართო სპექტრი. ორმხრივი სავაჭრო ნაკადების ეფექტიანობის, თავისუფალი ვაჭრობის ზონის ეკონომიკური ეფექტებისა და ინტეგრაციული თანამშრომლობის გაღრმავების შესაძლო შედეგების შეფასების ყველაზე გავრცელოებულ მეთოდს წარმოადგენს გრავიტაციული მოდელის ინსტრუმენტარიები. გრავიტაციული მოდელის მეთოდოლოგიური ინსტრუმენტარიების გამოყენებამ საშუალება მოგვცა შემდგომ წლებში გაგვეკეთებინა ორმხრივი ვაჭრობის მოცულობის პროგნოზირება. კვლევისას გაანგარიშებულია საგარეო ვაჭრობის ბრუნვის რაოდენობრივი მაჩვენებლების პროგნოზი ქვეყნებს შორის 2020 წლამდე.